

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 453/2015-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. júla 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA] zastúpeného advokátkou JUDr. Mariannou Lechmanovou, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 26 ods. 1 a čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. IV/2 Gn 15/15/1000 a jej prípisom z 13. marca 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. mája 2015 doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA] [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. Mariannou

Lechmanovou, Štúrova 20, Košice, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 26 ods. 1 a čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) vo veci vedenej pod sp. zn. IV/2 Gn 15/15/1000 a jej prípisom z 13. marca 2015 (ďalej aj „napadnutý prípis generálnej prokuratúry“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol právoplatne odsúdený na trest odňatia slobody nepodmienečne a v súčasnosti tento trest vykonáva v Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ] (ďalej len „ústav“).

Dňa 16. marca 2014 požiadal sťažovateľ riaditeľa ústavu o povolenie objednať si prostredníctvom ústavu z poštového podniku, prijať v balíku a mať pri sebe časopisy typu [REDAKOVANÉ] a iné s erotickou a pornografickou tematikou. Riaditeľ ústavu v prípise č. ÚVTOSaÚVV-8-27/21-2/2014 zo 14. apríla 2014 sťažovateľovi oznámil, že jeho žiadosť zamieta s poukazom na § 4 a § 35 ods. 1 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o výkone trestu odňatia slobody“).

Riaditeľ ústavu v označenom prípise okrem iného uviedol:

„Osobitne dávam do pozornosti obmedzenie odsúdeného v práve na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia a to s poukázaním na nevyhnutnosť obmedzenia držania tlačovín s erotickým a pornografickým obsahom. Vzhľadom na to, že odsúdený nemá vo výkone trestu zabezpečené súkromie, je prakticky nemožné bez rizika ohrozenia mravnosti a morálky iných odsúdených s rôznymi resocializačnými potrebami, preferovaním rôznych spoločenských hodnôt, náboženského vierovyznania a uznávaním rôznych etických hodnôt a postojov, umožňovať odsúdeným držanie tlačovín s erotickým a pornografickým obsahom.

V podmienkach väzenského zariadenia, ktoré je multikultúrnym prostredím a v ktorom nie je možné zabezpečiť súkromie, by umožnenie držania erotických a pornografických časopisov s ohľadom na vyššie uvedené heterogénne zloženie

odsúdených mohlo viesť nielen k ohrozovaniu mravnosti, ale aj k narúšaniu interpersonálnych vzťahov a poriadku v ústave.

Podotýka, že všetky vyššie uvedené ustanovenia sa vzťahujú na všetkých odsúdených, teda dospelých aj mladistvých.

Obmedzovanie prijímania tlačovín odsúdenými realizujú príslušníci Zboru väzenskej a justičnej stráže v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona, čo je v súlade s príslušným ustanovením Ústavy Slovenskej republiky, ktorá dovoľuje vykonať obmedzenie ľudských práv a slobôd výhradne iba podľa zákona.“

V nadväznosti na zamietnutie svojej žiadosti prípisom riaditeľa ústavu podal sťažovateľ podnet Krajskej prokuratúre v Trnave (ďalej len „krajská prokuratúra“), prostredníctvom ktorého sa domáhal preskúmania postupu riaditeľa ústavu. Krajská prokuratúra v prípise č. 3 Kn 53/14/2200 z 15. októbra 2014 sťažovateľovi oznámila, že sa so stanoviskom riaditeľa ústavu stotožňuje, pričom v označenom prípise okrem iného uviedla:

«Žiadané časopisy sú nepochybne takého charakteru, ktorý je spôsobilý ohroziť mravnosť, morálku a poriadok v ústave a ich držanie by v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody bolo v rozpore s účelom výkonu trestu nielen vo vzťahu k vám, ale aj ostatným odsúdeným vykonávajúcim trest odňatia slobody.

V tejto súvislosti podotýkam, že Vami v podnete uvádzané zákonné ustanovenia Tr. zákona ako je ustanovenie § 371 Tr. zákona, § 372 Tr. zákona, § 132 Tr. zákona sú v kontexte so vzťahujúcimi sa ustanoveniami „ZoVTOS“ aplikovateľné a aplikované v trestnom konaní a pri vyvodzovaní trestnoprávnej zodpovednosti za konanie majúce znaky niektorého v osobitnej časti Tr. zákona uvedeného trestného činu. V podmienkach výkonu trestu odňatia slobody a v zmysle vzťahujúcej sa zákonnej úpravy je rozhodujúcim to, že v prípade Vami žiadaných časopisov ide o časopisy takého charakteru, ktoré sú spôsobilé vo výkone trestu odňatia slobody ohroziť mravnosť, morálku a poriadok v ústave.

... V súvislosti s Vami namietanými skutočnosťami ohľadom umiestňovania homosexuálnych párov v „ústave“ na jednu celu, Vaše tvrdenia budú preverené v rámci dozorovej činnosti prokuratúry.»

Vychádzajúc zo záverov krajskej prokuratúry vyjadrených v jej prípise z 15. októbra 2014, sa sťažovateľ opakovaným podnetom zo 6. januára 2015 domáhal preskúmania postupu krajskej prokuratúry vo svojej veci.

Generálna prokuratúra prípisom sp. zn. IV/2 Gn 15/15/1000 z 13. marca 2015 odložila opakovaný podnet sťažovateľa ako nedôvodný. Generálna prokuratúra sa stotožnila s dôvodmi uvedenými v prípisoch riaditeľa ústavu a krajskej prokuratúry a nad rámec ich odôvodnenia v napadnutom prípise ďalej uviedla:

„Postup ÚVTOS a ÚVV [REDAKOVANÉ] ktorý Vám neumožnil objednanie časopisov s erotickou a pornografickou tematikou, nie je možné vyhodnotiť ako postup v rozpore s dodržiavaním zásady rovnakého zaobchádzania spočívajúcej v zákaze diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického a iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia. V prípade domnienky, že ste boli dotknutý na svojich právach, právom chránených záujmoch alebo slobodách nedodrzaním zásady rovnakého zaobchádzania, môžete sa domáha svojich práv na súde.“

Sťažovateľ argumentuje, že ním požadované časopisy s erotickou a pornografickou tematikou nemožno považovať za tlačoviny ohrozujúce mravnosť, ktorých prechovávanie je zakázané v zmysle § 40 písm. i) zákona o výkone trestu, keďže zo skutkovej podstaty trestného činu ohrozovania mravnosti podľa § 371 Trestného zákona s poukazom na § 132 ods. 2 Trestného zákona vyplýva, že voľne predajné tlačoviny s erotickým obsahom nespádajú pod pornografické diela ohrozujúce mravnosť v zmysle citovaných ustanovení Trestného zákona.

Sťažovateľ ďalej poukazuje na definície mravnosti a morálky podľa wikipédie, z ktorých tiež odvodzuje záver o tom, že ním požadované tlačoviny nemožno považovať za také, ktoré ohrozujú mravnosť.

Sťažovateľ argumentuje tiež tým, že *«Je zarážajúce, že podľa riaditeľa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody sú tlačoviny s erotickým obsahom mravnosť ohrozujúce, avšak homosexuálne orientované osoby sú umiestňované spoločne na rovnaké cely vedením ÚVV a ÚVTOS [REDAKOVANÉ] ktorí pred očami ďalších umiestnených heterosexuálov vykonávajú orálny a análny styk. Zároveň sú priamo v Ústave na výkon trestu odňatia slobody pri každom bufete umiestnené predajné automaty s prezervatívami a voľne v bufete je umožnené odsúdeným prezervatív si zakúpiť. Toto však nie je vyhodnotené zo strany vedenia Ústavu na výkon trestu odňatia slobody ako „mravnosť ohrozujúce“.»*.

Napokon sťažovateľ poukazuje na to, že v právnych predpisoch upravujúcich výkon trestu v Českej republike neexistuje zmienka o zákaze poskytovať odsúdeným vo výkone trestu odňatia slobody časopisy ohrozujúce mravnosť.

Sťažovateľ sa považuje za diskriminovaného aj vo vzťahu k iným odsúdeným vo výkone trestu odňatia slobody, ktorí si môžu objednávať časopisy historické, športové a iné, čím sú čiastočne uspokojené ich záľuby, *„avšak medzi záľuby sťažovateľa patria práve časopisy s erotickou tematikou, v ktorých sa chce vzdelávať a navyše tieto určite nie sú v rozpore so sústavou akceptovateľných vzorcov konania a správania i medziľudských vzťahov, úcty k životu a spoločnosti!“*.

Vychádzajúc z uvedenej argumentácie, sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd nálezom o jeho sťažnosti takto rozhodol:

„1.) Základné ľudské práva a slobody sťažovateľa [REDAKOVANÉ]..., týkajúce sa zákazu diskriminácie, práva na spravodlivé konanie a práva na preskúmateľné rozhodnutie, práva na súdnu ochranu a práva na účinný opravný prostriedok zaručené v čl. 46 ods. 2, čl. 26 ods. 1, čl. 20 ods. 1 Ústavy SR postupom a rozhodnutím Generálnej prokuratúry SR, sp. zn. č. IV/2 Gn 15/15/1000-7 zo dňa 13. 03. 2015 porušené boli.

2.) Ústavný súd SR týmto zrušuje Rozhodnutie Generálnej prokuratúry SR, sp. zn. č. IV/2 Gn 15/15/1000-7 zo dňa 13. 03. 2015 a vec jej vracia na ďalšie konanie.

3.) [REDACTED]... sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1.000,00 Eur (slovom tisíc Eur), ktoré je Generálna prokuratúra SR povinná mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia na bankový účet jeho právnej zástupkyne.

4.) Generálna prokuratúra SR je povinná nahradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 748,43 Eur (slovom sedemstoštyridsaťosem Eur a štyridsaťtri centov) na bankový účet jeho právnej zástupkyne JUDr. Marianny Lechmanovej... do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu SR.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 26 ods. 1 a čl. 46 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 ústavy postupom generálnej prokuratúry vo veci vedenej pod sp. zn. IV/2 Gn 15/15/1000 a jej prípisom z 13. marca 2015.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 26 ods. 1 ústavy sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa § 33 ods. 1 zákona o výkone trestu odňatia slobody kultúrno-osvetová činnosť je súhrn záujmových aktivít a aktivít vo voľnom čase, ktoré odsúdenému sprostredkujú sústavu akceptovateľných vzorcov konania a správania, medziľudských vzťahov, úcty k životu a spoločnosti.

Podľa § 35 ods. 1 zákona o výkone trestu odňatia slobody odsúdený má právo na vlastné náklady predplatiť si dennú tlač a časopisy a objednať si knihy okrem tých, ktoré propagujú národnostnú, rasovú, etnickú, náboženskú neznášanlivosť, fašizmus alebo iné hnutia smerujúce k potláčaniu práv a slobôd občanov, násilie, krutosť, ohrozujú mravnosť, morálku a poriadok v ústave alebo popisujú výrobu a použitie návykových látok, jedov, výbušnín, zbraní a streliva. Dennú tlač a časopisy môžu odsúdenému predplatiť aj rodinní príslušníci a iné osoby, ak tieto budú do ústavu dodávané poštovým podnikom.

Podľa § 4 ods. 1 zákona o výkone trestu odňatia slobody počas výkonu trestu je odsúdený povinný podrobiť sa obmedzeniam tých základných práv a slobôd, ktorých výkon by bol v rozpore s účelom výkonu trestu alebo ktoré sa nemôžu vzhľadom na výkon trestu uplatniť. Odsúdený je obmedzený najmä v práve na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia, slobode pohybu a pobytu, zachovaní listového tajomstva a tajomstva dopravovaných správ a iných písomností, v práve slobodnej voľby povolania a v práve na nakladanie s vecami osobnej potreby.

Podľa § 4 ods. 2 zákona o výkone trestu odňatia slobody počas výkonu trestu odsúdený nemá právo na štrajk, slobodne sa zhromažďovať a združovať v spolkoch, spoločnostiach alebo iných združeniach, zakladať odborové organizácie a združovať sa v nich, slobodne si vybrať lekára a zdravotnícke zariadenie. Odsúdený nemôže vo výkone trestu zakladať politické strany, politické hnutia a združovať sa v nich a nemôže vykonávať volené a iné verejné funkcie.

Podľa § 4 ods. 3 zákona o výkone trestu odňatia slobody výkon práva odosielať a prijímať korešpondenciu, balíky a poukazy poštového platobného styku počas výkonu trestu odňatia slobody odsúdeného zabezpečuje v jeho mene ústav.

Z citovaných ustanovení zákona o výkone trestu odňatia slobody, osobitne z § 35 ods. 1 tohto zákona vyplýva, že právo na vlastné náklady predplatiť si dennú tlač a časopisy sa okrem iných nevzťahuje na tie tlačoviny, ktoré ohrozujú mravnosť, morálku a poriadok v ústave.

Ústavný súd nemá z ústavného hľadiska výhrady proti názoru riaditeľa ústavu vyjadrenému v jeho prípise, v zmysle ktorého subsumoval sťažovateľom požadované tlačoviny s erotickým a pornografickým obsahom pod tlačoviny, ktoré ohrozujú (sú spôsobilé ohroziť) mravnosť, morálku a poriadok v ústave na výkon trestu odňatia slobody. Rovnako ústavný súd považuje z ústavného hľadiska za akceptovateľnú argumentáciu krajskej prokuratúry, podľa ktorej neexistuje súvislosť medzi § 371 a § 372 Trestného zákona a požiadavkou sťažovateľa na predplatenie ním požadovaných erotických a pornografických tlačovín. Tlačoviny, predplatenia a držania ktorých sa sťažovateľ dožaduje, nie sú tlačovinami, v ktorých sa prejavuje neúcta k človeku a násilie alebo ktoré zobrazujú sexuálny styk so zvierateľom alebo iné sexuálne patologické praktiky, čo však nevyklučuje, že môže ísť o tlačoviny, ktoré ohrozujú (môžu ohroziť) mravnosť, morálku a poriadok v ústave.

Generálna prokuratúra sa v napadnutom prípise stotožnila s právnymi názormi vyjadrenými v prípise riaditeľa ústavu, ako aj prípise krajskej prokuratúry, ktoré ústavný súd považuje za ústavne konformné. Za týchto okolností ústavný súd zastáva názor, že medzi napadnutým prípisom generálnej prokuratúry, rozsudkom krajského súdu a obsahom základných práv, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júla 2015